

‘Vuist maken tegen zwijn’

Ondanks het feit dat jagers in Limburg elk jaar meer wilde zwijnen schieten, neemt het aantal dieren nog steeds toe. Jagers roepen op tot verdere professionalisering van de jacht op deze dieren om de overlast beheersbaar te houden. Verder is meer samenwerking tussen jagers, boeren en natuurorganisaties nodig.

VLODRUP
DOOR JAN HENSELS

We komen tegenwoordig in bijna alle maanden van het jaar biggen tegen bij wilde zwijnen. Bovendien neemt het aantal jonkies per worp toe”, vertelt jager en zwartwild-deskundige Hubert Stassen uit Weert aan een gehoor van jagers, boeren, terreinbeheerders en natuurorganisaties. Waarmee hij wil aangeven dat op de groei van de populatie wilde zwijnen in Limburg momenteel geen maat staat. Stassen is actief voor de Stichting Servicebureau Wildbeheereenheden (SSWL) en vicevoorzitter van de Faunabeheereenheid Limburg. Namens de SSWL maakt hij zich tijdens bijeenkomsten in de provincie sterk voor verdere professionalisering van de jacht op wilde zwijnen (zie kader). Alleen dan is het in zijn ogen mogelijk de overlast van het zwartwild beheersbaar te houden. Cruciaal daarbij is volgens

hem ook dat provincie, jagers, terreinbeheerders en natuurorganisaties gezamenlijk meer een vuist maken tegen de opmars van de slimme alleseter. Zo pleit hij voor regionale schadetafels waarbij wildbeheereenheden met boeren en andere partijen overleggen over de schade en aanpak van zwijnen. Boeren kunnen, stelt hij, bijvoorbeeld meehelpen door schietbanen vrij te houden

Bij gebrek aan natuurlijke vijanden als wolf, lynx of beer, door een reeks van zachte winters en dankzij een overvloedig gedekte tafel heeft het wild zwijn in Limburg de wind flink in de zeilen.

in maisvelden. De jagers zelf zijn volgens hem bezig met een flinke inhaalslag. „Veel jagers waren van oudsher gespecialiseerd in kleiner wild als fazanten, konijnen en hazen. Het schieten van wilde zwijnen vergt ervaring, oefening en andere apparatuur.” De jagers leren snel bij. Zij gebruiken inmiddels onder meer mobiele hoogzitten en nachtkijkers bij de zwijnenjacht.

Bij gebrek aan natuurlijke vijanden als wolf, lynx of beer, door een reeks van zachte winters en dankzij een overvloedig gedekte tafel heeft het wild zwijn in Limburg de wind flink in de zeilen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de uitgestrekte lappendeken aan maisvelden. Die bieden in de zomer veedek in overvloed en bovendien dekking.

Rekenvoorbeeld

In een normale, natuurlijke situatie kan volgens Stassen een aantal van 100 zwijnen in vijf jaar tijd toenemen tot 3200 dieren. In Limburg, met extreem gunstige omstandigheden, zal dat aantal in vijf jaar tijd kunnen groeien van 100 naar ruim 17.000 stuks. Het rekenvoorbeeld dat hij geeft is fictief. Limburg telt

Een jager probeert een wild zwijn te schieten. Het gros van deze dieren wordt overigens tijdens nachtelijke uren geschoten. De dieren scharrelen hun kostje voor een belangrijk deel in het donker bij elkaar.

FOTO KONINKLIJKE NEDERLANDSE JAGERS VERENIGING

namelijk veel meer wilde zwijnen dan 100. Afgelopen jaar lag het aantal geschoten dieren in deze provincie al rond de 900. Stassen verwacht dat het aantal door Limburgse jagers geschoten zwijnen dit jaar op rond de 1200 gaat uitkomen. Alleen al in januari ging het om 140 dieren. Om een idee te geven van de enorme toename van het aantal dieren: in 2000 was een geschoten wild zwijn in Limburg nog een bijzonderheid waar jagers echt van opkeken. In dat jaar werden er slechts negen geschoten, dieren die waren uitgekomen uit het leefgebied in De Meinweg. Officieel staan Nationaal Park De Meinweg en Meerlebroek nog altijd te boek als de leefgebieden in de provincie waar de dieren mogen voorkomen. Van dat soort kunstmatige grenzen trekken de zwijnen zich niets aan. Inmiddels zitten de dieren behalve in Zuid- en Midden-Limburg ook in het noor-

den van de provincie. Alleen door professionalisering van de jacht en betere samenwerking kan het mogelijk lukken om de explosieve groei van het aantal zwijnen en de daarmee gepaard gaande overlast beheersbaar te houden, denkt Stassen. Hij pleit ook voor meer samenwerking tussen de 35 wildbeheereenheden in Limburg. Boeren en natuurorganisaties zouden in zijn ogen de schouders er iets meer onder mogen zetten. „Het kan niet zo zijn dat jagers worden gefrustreerd in de uitoefening van de schadebestrijding. Als dat toch het geval zou zijn, dan wil de provincie dat graag weten.” Hij snapt best dat de jacht op wilde zwijnen in natuurgebieden bij een deel van de achterban van organisaties als Natuurmonumenten gevoelig ligt. „Maar er zijn ook voorbeelden waar we de rustgebieden respecteren maar wel mogen schieten

aan de randen van de rustgebieden.”

Natuurwaarden

Stassen stelt dat de jacht op wilde zwijnen ook dient om natuurwaarden te beschermen. De omnivoren kunnen zich ook tegoed doen aan orchideeënvelden, weidevogels, zoogdieren en reptielen en amfibieën, zo maakt hij duidelijk. De schade die varkens kunnen aanrichten met hun gewoet in sportvelden, graslanden van boeren en zelfs kerkhoven is inmiddels vrij breed bekend. Hij laat nog maar eens een foto zien van wilde zwijnen die gras langs het parcours van het WK veldrijden onlangs in Valkenburg hadden omgeploegd. En Stassen wijst ook op de vrees onder varkensboeren dat mogelijk via zwijnen Afrikaanse varkenspest het land binnenkomt.

Zwijnenjacht professionaliseert

Om schade en overlast van wilde zwijnen in Limburg beheersbaar te houden, zijn de jagers gestart met de professionalisering van de jacht op zwartwild. Daarbij worden de jagers een handje geholpen met geld van de provincie. Via een door Provinciale Staten aangenomen motie is er geld vrijgekomen voor de schadebestrijding van wilde zwijnen. Ook is een deel van het geld bestemd om startende jagers financieel tegemoet te

komen in de kosten van de jachtopleiding. Voor de periode 2017-2019 is jaarlijks een ton vrijgemaakt om de jagers te ondersteunen. Het geld is ondergebracht bij de Stichting Servicebureau Wildbeheereenheden Limburg (SSWL). Ook geld voor het scholingsproject en een mentorproject, waarbij ervaren jagers beginnende jagers onder hun hoede nemen, maken deel uit van de professionalisering.

